

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

รัฐบาลนอกจากจะมีหน้าที่ในการรักษาความสงบภายในประเทศ และป้องกันประเทศจากการรุกรานของข้าศึกศัตรูแล้ว ยังมีหน้าที่ในด้านการจัดการดูแลและส่งเสริมการสาธารณสุข การศึกษา การเกษตร การอุตสาหกรรม การสื่อสาร การพลังงาน และการพาณิชย์อื่น ๆ ฯลฯ การดำเนินการของรัฐบาลดังกล่าว เห็นได้ชัดเจนว่าต้องมีค่าใช้จ่าย รัฐบาลจึงจำเป็นต้องหารายได้เพื่อให้พอกับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ รายได้ของรัฐบาลได้มาจากหลายทาง เช่น จากการเก็บภาษีอากร การขายสินค้า การให้บริการ การรับบริจาคหรือจากการรับความช่วยเหลือ ฯลฯ แต่รายได้จากการเก็บภาษีอากรเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญที่สุดของรัฐบาล จึงได้มีผู้อธิบายถึงการภาษีอากรว่า “คือสิ่งที่รัฐบาลบังคับเก็บจากรายได้ และนำไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนรวม โดยมีได้มีสิ่งตอบแทนโดยตรงแก่ผู้เสียภาษีอากร” แต่ในทางเศรษฐศาสตร์ได้มีการอธิบายว่า “ภาษีอากรคือเงินได้หรือทรัพย์สินที่เคลื่อนย้ายจากภาคเอกชนไปสู่ภาครัฐบาล แต่ไม่รวมถึงการกู้ยืมหรือขายสินค้า หรือให้บริการในราคาทุนโดยรัฐบาล”

การเก็บภาษีอากร นอกจากมีวัตถุประสงค์ในการหารายได้เพื่อให้พอกับค่าใช้จ่ายของรัฐบาลแล้ว ภาษีอากรยังเป็นเครื่องมือสำคัญของรัฐบาลในการกระจายรายได้ ส่งเสริมความเจริญเติบโตทางธุรกิจการค้า รักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ช่วยควบคุมการบริโภคของประชาชน หรือเพื่อสนองนโยบายบางประการของรัฐบาล เช่น การศึกษา การสวัสดิการสังคม ฯลฯ

การเก็บภาษีเงินได้จะกำหนดให้ผู้มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้ยื่นทุกครึ่งปีและสิ้นปีในกรณีภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ส่วนเงินได้นิติบุคคลจะกำหนดให้ยื่นแบบทุกครึ่งรอบระยะเวลาบัญชีและสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี ซึ่งจะทำให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีต้องรับผิดชอบการชำระภาษีแต่ละครั้งเป็นจำนวนมาก ทำให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีต้องการหลีกเลี่ยงหรือชำระภาษีน้อยกว่าที่ควรจะเป็น ทำให้รายได้ของรัฐบาลที่จะนำไปพัฒนาประเทศนั้นเก็บได้ไม่สม่ำเสมอ และไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย เป็นผลให้รัฐบาลขาดสภาพคล่องในการดำเนินงานในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นกรมสรรพากรจึงกำหนดให้มีการหักภาษี ณ ที่จ่ายเพื่อให้การเก็บภาษีมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย และภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่าย เป็นวิธีการที่ช่วยเสริมการเสียภาษีเงินได้ โดยการยื่นรายการประเมินตนเองตามประมวลรัษฎากร กล่าวคือ ผู้จ่ายเงินได้ต้องหัก ภาษี ณ ที่จ่าย ไว้ทุกครั้งที่มีการจ่ายเงินได้ อันเป็นสถานะที่ผู้มีเงินได้ มีกำลังพอที่จะเสียภาษี ตามหลักการเสียภาษีเงินได้ ดังนั้นการพิจารณาภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ในแง่ของผู้มีเงินได้ซึ่งเป็นผู้ที่ถูกหักภาษีเงินได้ไว้ ณ ที่จ่าย การเสียภาษีวิธีนี้เป็น การบรรเทาภาระการจ่ายภาษีของผู้มีเงินได้โดยไม่ต้องจ่ายภาษีทั้งหมดเมื่อถึงคราวยื่นแบบแสดงรายการเงินได้ครั้งปี หรือครั้งรอบระยะเวลาบัญชี และหรือรายการเงินได้ประจำปี และประจำรอบระยะเวลาบัญชี หากแต่ค่อยๆจ่ายในทันทีทุกครั้งที่ได้รับเงินได้ ทั้งนี้โดยให้ถือว่าจำนวนภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ที่ผู้จ่ายเงินได้ได้หักและนำส่งต่อกรมสรรพากร ไว้แล้วนั้น ถือเป็นเครดิตภาษีหรือเป็นจำนวนที่ชำระไว้แล้ว

สำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ (สาขา) ได้เล็งเห็นความสำคัญของการหักภาษี ณ ที่จ่าย ตามที่กล่าวมาข้างต้น จึงมีการเน้นการจัดเก็บภาษีหัก ณ ที่จ่ายในเขตความรับผิดชอบ ซึ่งแบ่งตามพื้นที่ได้ 12 อำเภอ และแม้ว่าได้นำระบบการหักภาษี ณ ที่จ่ายมาใช้เพื่อให้การจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากรเป็นไปตามวัตถุประสงค์ทำให้รัฐบาลมีสภาพคล่องและมีรายได้ตลอดปีอย่างสม่ำเสมอก็ตาม แต่ก็ยังพบว่าผู้ที่มีหน้าที่หัก ภาษี ณ ที่จ่าย ไม่ทำการหักภาษี ณ ที่จ่ายไว้ และไม่นำส่งตามความเป็นจริง และบางกิจการมีการหักไว้แต่ไม่ถูกต้องตามที่กรมสรรพากรกำหนด ซึ่งจะมีผลกระทบต่อรายได้จากเงินภาษีที่ยังมีการจัดเก็บไม่เต็มประสิทธิภาพ

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะทำการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีหัก ณ ที่จ่ายของนิติบุคคล ผลกระทบของภาษีหัก ณ ที่จ่าย ของนิติบุคคลที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีอากรปัญหาและอุปสรรคการจัดเก็บภาษีหัก ณ ที่จ่าย ของสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ (สาขา)

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีหัก ณ ที่จ่าย ของนิติบุคคลของสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ (สาขา)
2. เพื่อศึกษาผลกระทบของภาษีหัก ณ ที่จ่าย ของนิติบุคคลที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีอากรของสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ (สาขา)
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการจัดเก็บภาษีหัก ณ ที่จ่าย ของสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ (สาขา)

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีหัก ณ ที่จ่าย ของนิติบุคคลของสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ (สาขา)
2. ทราบถึงผลกระทบของภาษีหัก ณ ที่จ่าย ของนิติบุคคลที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีอากรของสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ (สาขา)
3. ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคการจัดเก็บภาษีหัก ณ ที่จ่าย ของสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ (สาขา)
4. เป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ของกรมสรรพากร ผู้มีหน้าที่นำส่งภาษีหัก ณ ที่จ่าย ของกิจการนิติบุคคล และผู้ที่สนใจที่จะนำไปใช้ศึกษาในเชิงวิชาการ

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตด้านประชากร

กลุ่มประชากรศึกษา คือ ผู้ประกอบการนิติบุคคลที่มีหน้าที่หักและนำส่งภาษี ณ ที่จ่าย ในเขตรับผิดชอบของสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ (สาขา)

เจ้าหน้าที่สรรพากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีหัก ณ ที่จ่าย ในเขตรับผิดชอบของสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ (สาขา)

2. ขอบเขตของเนื้อหา

ผู้ศึกษาสนใจที่จะทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการหักและนำส่งภาษี ณ ที่จ่ายของผู้ประกอบการนิติบุคคลในเขตความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ (สาขา) อยู่ 3 ด้านด้วยกันดังนี้

1. ด้านปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีหัก ณ ที่จ่าย ของนิติบุคคลของสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ (สาขา)
2. ด้านผลกระทบของภาษีหัก ณ ที่จ่าย ของนิติบุคคลที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีอากรของสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ (สาขา)
3. ด้านปัญหาและอุปสรรคการจัดเก็บภาษีหัก ณ ที่จ่าย ของสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ (สาขา)

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย

หมายถึงภาษีที่ผู้จ่ายเงินได้ต้องทำการหักจากผู้มีเงินได้และนำส่งกรมสรรพากร

2. สำนักงาน

หมายถึงสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ (สาขา)

3. ผู้ประกอบการนิติบุคคล

หมายถึงผู้ประกอบการธุรกิจส่งออก ผู้ประกอบการธุรกิจขายส่งหรือขายปลีก (ซื้อมาขายไป) ผู้ประกอบการธุรกิจให้บริการ และผู้ประกอบการธุรกิจการผลิต

4. เขตความรับผิดชอบ

หมายถึงผู้ประกอบการนิติบุคคลที่มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่อำเภอรับผิดชอบของสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ (สาขา)

5. ปัจจัยที่มีผล

หมายถึงสิ่งที่มีผลต่อการหักและนำส่งภาษี ณ ที่จ่ายให้กับสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ (สาขา)

6. เจ้าหน้าที่สรรพากร

หมายถึงเจ้าหน้าที่สรรพากรที่รับผิดชอบต่อการจัดเก็บภาษีหัก ณ ที่จ่ายในเขตความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ (สาขา) 12 อำเภอ

7. สำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่ (สาขา)

หมายถึงสำนักงานสรรพากรที่ทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบการจัดเก็บภาษีในเขตท้องที่ความรับผิดชอบ 12 อำเภอ

8. เงินได้

หมายถึง เงิน ทรัพย์สินซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงินที่ได้รับจริง ผลประโยชน์ที่อาจคิดคำนวณเป็นตัวเงินได้ในปีภาษี โดยใช้เกณฑ์เงินสด รวมถึงเงินภาษีอากรที่ผู้จ่ายเงินหรือผู้อื่นออกแทนให้ และยังรวมถึงเครดิตภาษีตามที่กฎหมายกำหนด